

Är det ute att bygga relationer inom socialtjänsten?

Vad är framgångsrikt i socialt arbete? Hur kan man som socialsekreterare få människor att känna hopp om att det går att förändra en till synes hopplös situation. Det finns en rad svenska och internationella studier (A Bergmark och T Lundström, Janne Blomqvist, Alain Topor m fl) som har visat (förenklat uttryckt) att det som tycks vara verkningsfullt är att man lyckas upprätta en tillitsfull relation mellan den som söker hjälp och hjälparen och att hjälparen har hög närvaro och tror på det som han/hon förmedlar. Dessa resultat bygger på omfattande studier och kan inte forskningsmässigt ifrågasättas. Däremot visar flera studier att det inte går att bevisa att en särskild metod/modell är överlägsen en annan.

Att upprätta en allians, en bärande relation mellan människor är och har alltid varit ett framgångskoncept i alla mänskliga sammanhang. Visst kan vi vara rationella, effektiva, men om vi ska lyckas med våra sociala ambitioner måste man inleda med att bygga ett förtroende. Att vara socialarbetare/socialsekreterare handlar om att arbeta med existentiella frågor som att överleva ekonomiskt när man är helt utfattig, hemlös, arbetslös eller känner ångest och abstinens av droger och är på väg att förlora allt, eller när man utreds för brister i sitt föräldraskap. Frågor som berör människors liv på allvar. Allt detta ska socialtjänsten hantera, vilket är ansvarsfullt och viktigt. Är då detta föremål för diskussioner inom socialtjänsten, finns ord som relationer, långsiktighet, tillit, allianser och att inge hopp?

Vi var på en konferens i veckan som handlade om socialsekreterarnas arbetsmiljö, [en studie som gjorts av Pia](#)

[Tham](#), forskare på Gävle Högskola, på uppdrag av AFA försäkring. Hon har gjort enkätundersökningar med över 300 socialsekreterare och intervjuat ett stort antal socialsekreterargrupper under 2003 och sedan följt upp samma grupper 2014. Hennes studier gav intressanta men även nedslående kunskap. Råd, stöd, behandling och uppsökande arbete har minskat. Arbetet har blivit mer specialiserat, man utreder. Socialsekreterarna blir allt yngre, 70 procent av dem som jobbade i utsatta områden var under 30 år. För mycket att göra, oförenliga krav, hot och våld har ökat och var några av anledningarna till missnöje. Likaså hade utrymmet för utveckling i yrket minskat till 2 procent. Yngre socialsekreterare var mer missnöjda än äldre och många hade tankar om att byta yrke. Men det fanns även resultat som visar vad som får socialsekreterarna att stanna i yrket. Viktiga motiv var sammanhållning och samarbete i arbetsgruppen och bra arbetsledning. Det är förstås kunskap värd att ta fasta på.

Vi hoppas kunna förmedla hennes kunskaper när vi har tillgång till hennes rapport senare och att den sprids ut till kommuner och stadsdelar. Men, sa några forskare som deltog på konferensen; begrepp som relationer som förr var kärnan i socialt arbete, betraktas idag som flummigt. Ingen på ledningsnivå inom socialtjänsten talar idag om vikten av att bygga relationer, tvärtom. Och att det krävs en långsiktighet i socialt arbete är också lika "ute" som begrepp.

När vi lämnade konferensen inställde sig en obehaglig känsla, att samtidigt som många socialsekreterare lämnar yrket efter kort tid, börjar centrala begrepp som relationer och långsiktigt socialt arbete försvinna som viktiga begrepp. Att kalla forskningsbaserad kunskap för flummighet, känns minst sagt oroande. Har även socialt arbete drabbats av en faktaresistent kultur?

Claudette Skilving

Gun-Lis Angsell

Här har vi [uppmärksammat Pia Thams](#) forskning tidigare.

Vill du diskutera angelägna sociala frågor? Välkommen till [Maivors salong.](#)